

Van lluitar a la Guerra Civil amb només disset o divuit anys. Este dissabte, a la Cota 705 del Pinell, els darrers soldats supervivents del conflicte rebran un nou homenatge a la serra de Pàndols, coincidint amb el dia d'inici de la Batalla de l'Ebre.

La Lleva del Biberó fa 100

Terres de l'Ebre Oriol Gracià

Sobre qui els va posar nom corren moltes teories. Però la més acceptada assenyala Frederica Montseny, exministra de Sanitat i líder sindical de la CNT a Catalunya. "Disset anys? Però si encara es prenen el biberó!", asseguren que va exclamar, quan el 12 d'abril del 1938, des del Parlament de Catalunya, va conèixer el decret de mobilització dels soldats nascuts el 1920 per a lluitar a la Guerra Civil. Aquell any, al voltant de 27.000 joves catalans d'entre disset i divuit van ser cridats a files a correu per l'Exèrcit Republicà i una mica més tard, també pel bàndol franquista- per a nodrir principalment les unitats dels fronts del Segre i l'Ebre. Un gruix important d'aquells postadolescents mobilitzats, hi van anar forçats per les circumstàncies, sense tenir una idea clara que significava cadascun dels dos exèrcits, en una guerra que ni tan sols entenien. **"No se'ls hi hauria permès l'entrada a certs espectacles per no haver completat els divuit anys** [a l'època la majoria d'edat s'adquiria als vint-i-un] **i tanmateix se'ls considerà aptes per a assistir i ser actors en l'espectacle més atroc, el d'una guerra civil"**, recordava en una entrevista el polític i historiador Josep Benet (1920-2008), que va formar part de la Lleva del Biberó. Molts d'estos soldats van morir al front, altres van prendre el camí de l'exili, que en molts casos els va situar de nou al camp de batalla de la Segona Guerra Mundial, i encara d'altres van ser empresonats i represaliats pel règim feixista. Avui, aquells veterans tenen (o estan a punt de complir) cent anys.

Este dissabte, 25 de juliol, els veterans de la Lleva del Biberó tornaran a ser homenajats a la Cota 705 de la serra de Pàndols del Pinell de Brai. I és que fa una mica més de trenta anys que en este punt dominant de la serra i amb



Imatge de l'acte d'homenatge a la Lleva dels Biberons que es va fer l'any passat a la Cota 705 al Pinell de Brai. FOTO: ACN

bones vistes sobre escenaris bèl·lics de la Batalla de l'Ebre s'hi celebra un acte dedicat als 'biberons' coincidint amb la commemoració del 25 de juliol, dia d'inici de la Batalla de l'Ebre, un dels episodis més tràgics de la Guerra Civil i en el qual van tenir un protagonisme rellevant. Però si en la primera edició promoguda per l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41 al final dels anys vuitanta s'hi van aplegar més 2.200 persones -entre les quals 1.000 excombatents catalans, tant del bàndol republicà com franquista-, este dissabte la xifra potser no sobrepassa el centenar tenint en compte l'edat avançada dels testimonis

LA DADA

Uns 27.000 joves van ser cridats a files l'any 1938

directes del conflicte. A això, és clar, hi cal afegir els problemes de la mobilitat per totes les derivades de la pandèmia del coronavirus.

NOMÉS DOS BIBERONS De fet, els darrers anys, l'organització de l'acte -que en les darreres edicions ja ha recaigut íntegrament en l'Ajuntament de Pinell de Brai, el Consell Comarcal de la Terra Alta,

LA DADA

1.000 exsoldats al primer homenatge a final dels anys 80

el Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre i la Generalitat de Catalunya- no ha pogut confirmar fins al darrer moment la presència de supervivents, **"perquè quan t'apropes als cent anys, avui són aquí i demà poden no ser-hi"**, com deia en l'acte de l'any passat l'historiador David Tormo, llavors en condició de director del Consorci Memorial dels Espais de

la Batalla de l'Ebre (Comebe). Fa un any hi van acudir només tres biberons: l'Andreu Canet de Cardeu, el Miquel Morera del barri de Sarrià de Barcelona i el Ramon Barons de Cardona. Tots ells nascuts el 1920 i per tant, de la Lleva del Biberó de 1941. Els va acompanyar l'Artur Tomàs, dos anys més gran. **"Si no hi ha cap canvi d'última hora, enguany només repetiran dos dels biberons del 41. El Miquel Morera tenia moltes ganes de ser-hi, però per tots els problemes derivats del coronavirus, finalment ha decidit quedar-se a casa"**, comenta Teresa Ferré, que s'ha estrenat com a directora del Comebe tot just fa tres setma-